

A Balkán Akadémia ügye a miniszteriumokban.

— A Délmagyarország tudósítójától. —

Budapest, január 20.

A szegedi kereskedelmi főiskola ügye mind nagyobb mértékben vonja magára az ország figyelmét és érdeklődését. Mióta országos közéletünk több kitünősége a *Délmagyarország* hasábjain elmondta véleményét, olyan körök figyelmé is ráterelődött a Balkán Akadémia ügyére, amelyek mindenképen hivatottak arra, hogy róla véleményét alkossanak és a megvalósulás körül állást foglaljanak: mellette vagy ellene.

Azok a szimpatikus hangok, amelyek gróf Khuen Héderváry, Strauss Oszkár, Rákosi Jenő és mások részéről elhangzottak, mind azt mutatják, hogy a szellemi élet különböző terén működő vezérek első pillanatra felismerték a kérdés óriási jelentőségét és önzetlen megértéssel nyilatkozataik révén is jó szolgálatot tesznek az ügynek. Amikor Szeged város jogos aspirációiról esik szó, nyomban feltámad a vágy másokban és — sajnos — a közismert magyar átok: ha jogos igényeket egyik oldalon kielégít a kormányzat, számolnia kell azoknak a kritikájával, akik ugyanakkor — talán más ügyben, mint kérelmezők — még nem lettek kielégítve.

Utána jártunk illetékes helyen és regisztrálhatjuk, hogy a *szegedi kereskedelmi főiskola ügye döntés előtt áll.* Az illetékes minisztereknél megtörtént a *küldöttség bejelentése és*

Szeged város rövid időn belül abban a helyzetben lesz, hogy a kormány elvi hozzájárulásával megkezdhesse a főiskola megszervezését.

Természetes azonban, hogy ebben az esetben sem maradtak el a gáncsvetők, amint hogy minden jó ügy mellől nálunk Magyarországon el nem maradhatnak. Talán nem lesz céltalan, ha e helyütt rámutatunk arra, hogy bizonyos körökben ellenszenvvel nézik Szeged mozgalmát és talán szükséges is az intézők figyelmét felhívni arra, hogy az ellenáramlattal számolni is kell.

Hangosan nem nyilvánult meg az ellenakció, amely kicsinyes és — nem akarjuk azt mondani épen, hogy: önző, de minden esetre szubjektív szempontokból szeretné útját állani a szegedi mozgalomnak. Valószínű, hogy épen ezek miatt a napvilágra nem kívánczók rugók miatt nem is fognak az ellenkezők nyíltan felvonulni, hanem felelősség nélkül annál érzékenyebben fogják romboló munkájukat elvégezni. Ez a munka pedig annál is inkább veszedelmes mert a konkolyhintők kezét nem lehet megfogni.

Ezen a ponton dől el a Balkán Akadémia szervezésének komolysága. Az alapítók és a fenntartó város ügyességén mulik az, hogy mértelyezett gondolatsorok eljutnak-e a legmagasabb illetékes fórumokig, avagy nem és illetve: megfelelő értékükre lesznek-e szálaltitva, ha odáig eljutnak.

Nyílt titok, hogy a Keleti Kultur Központ teljes erkölcsi súlyával hajlandó a szegedi akciót előbbrevinni, ha a városi vezetőség részéről erre felszólítást nyer. Olyan erős tényező ez, aminek a félreismerése súlyos konzekvenciájú lehet.

Ugyancsak nyílt titok, hogy a *Keleti Gazdasági Központ* részéről nem nyilvánul meg az a *rokonszenv*, amely első pillanatra épen a hivatása szempontjából várható volna. Igen valószínűnek látszik, hogy a rendezők követkék el a hibát, mert ennek a Központnak vezetősége nevében is történt olyan nyilatkozat, hogy az *eszmét pártolandónak tartja.* Egyébként kétségtelen is, hogy *Lánczi Leó* megfelelő invitire azonnal a *mecénások sorába áll.* Hogy pedig *Lánczi Leó* állásfoglalása egyúttal a *Keleti Gazdasági Központ* álláspontját is jelenti, evidens. A rendezőség ta-

pintata itt talán jóvátételei még az eddigi mulasztásokat.

A kép teljessége okából még fel kell említenünk, hogy információink szerint a kultuszminiszteriumban a múlt tavasz óta amikor a Keleti Kultur Központ vezetősége az akadémia gondolatát és alapvonalait ismertette meg gróf Klebelsberg Kund államtitkárral, *Cicatricis* Lajos főispán hatékony közbelépésén kívül *mind mai napig semmiféle további információ nem történt.* (A héten el is ment *Jankovich* Béla kultuszminiszterhez az a rövid tájékoztató, amelyre a küldöttség tisztelgése előtt szükség van. — *A szerk.*)

Ha ebből tanulságot meritünk, az a gondolat sines kizárva, hogy a bejelentett küldöttség olyan választ kap, hogy azon tárgyalások befejezte után, melyek az anyagi és szellemi alapok körvonalainak a megállapítására fognak irányulni, fog a miniszter pozitív választ adni. Nyilvánvaló pedig, hogy előzetes purparléval simábban és biztosabban kaphatna a küldöttség végleges választ. (Erre nézve *Cicatricis* főispán megjelölte már az egyedül helyes és célravezető eljárást. — *A szerk.*) Az ilyen válasz különösen azért volna fontos, mert az államsegély mérvéről is tájékoztatna, ami a szervezés további munkálataiban rendkívül fontos körülmény. Különös jelentőséget főként az ad a kérdésnek, hogy nem jöhetne szóba a segélyezésnek az a formája, hogy az állam a tanárok fizetését egészítené ki. Az ilyen állami segélyezés labilis voltával mindenki tisztában van, főiskolai jellegű intézetnél pedig szinte veszedelmesnek mondható, mert eselekvési szabadságban korlátozza a fenntartót. És bizvást el lehet mondani, hogy épen azért kultiválják szívesen a segélyezésnek ezt a módját.

Fontos volna a miniszter részletes informálása abból a szempontból is, hogy az intézet megnyitásának időpontja is fixiroztassék. Utólagos tárgyalások ugyanis elhúzódhatnak és ezeken könnyeben érvényesülhetnek azok a gáncsoló érvek, amelyekről főnebb említés történt. Akinek ideje van, annak élete is van. És ha csak néhány tetszetős mondatot helyezhetnek el azok, akik nem jó szemmel nézik az akciót, a nekik adott idő az óhajuknak életet is adhat.

Az anyag ismerete nélkül a miniszter nem lesz abban a helyzetben, hogy kötelező erejű nyilatkozatot tegyen. Jólehet ellenkező esetben nyilatkozatával útját vághatná minden ellenakciónak.

A küldöttség be van jelentve; a tárgyalások felvétele sürgős érdek volna.

Esti német hivatalos jelentés.

BERLIN. A Wolff-ügynökség jelenti január 20-án este: A nyugati fronton semmi különös esemény nem történt.

Interpelláció Briandhoz a válaszigjegyzék miatt.

Genf, január 20. A francia kamarában arra az interpellációra, amelyben a kormány nyilatkozatát kérték a Wilsonhoz intézett válaszigjegyzékre, Briand miniszterelnök felelt és azt kívánta, hogy az interpelláció tárgyalását napolják el bizonytalan időre, majd ezeket mondta:

— Válaszolva a nagy amerikai nemzet kérdésére, nyíltan és határozottan közöljük az okokat, hogy miért harcolunk: a bünhödést, jóvátételt és biztosítékot, amit követe-

lünk és hadicéljainkat. Mit mondhatok többet, miért bocsájtkozzam erről a kérdéstről eszmecserébe.

A kamara nagytetszéssel fogadta Briand beszédét és 432 szóval 57 ellenében bizonytalan időre elnapolta az interpelláció tárgyalását.

Éhinség Görögországban

Köln, január 20. A Kölnische Zeitung jelenti Szófiából: A *Mir* című lap Athénből kitünő forrásból jelenti, hogy Görögország nem akarja a háborút, de a helyzet, amibe került, rosszabb a hadihelyzetnél. A blokád miatt a forgalom megbénult és a nép között éhinség pusztít. A kormány bizik abban, hogy Wilsonhoz intézett jegyzéke nem marad hatástalan. Görögország elfogadta ugyan az antant ultimátumát, de nem fogja teljesíteni valamennyi követelését, mert nem követhet el öngyilkosságot.

Törökország válasza az antant jegyzékére.

Konstantinápoly, január 20. A török kormány a semleges hatalmaknak ma jegyzéket adott át. Válaszol az antant-hatalmak által a semlegesekhez intézett jegyzékre. A jegyzék, amely nagyjában megegyezik a szövetségesek jegyzékével, különösen azt emeli ki, hogy a központi hatalmakat és Törökországot távolról sem hódítási vágy vitte a háboruba. A jegyzék emlékeztet a terrorra, amelyet az antant a kis országokkal szemben gyakorolt és a felelősséget a háboru folytatásáért az antantra hárítja. A jegyzék a következőkkel végződik: A négy szövetséges hatalom bízva ügye igazságában, folytatja a háborút, míg ki nem vitta a népek becsületét és szabadságát és a nemzetiségek föllendülését biztosító békét köthet.

A párisi bankkörök béketörekvései.

Hága, január 20. A Daily Telegraph párisi tőzsdei jelentései most utalnak először a párisi bankkörök világbéke törekvéseire. Egyik részük azt kívánná, hogy Németországgal a béketárgyalások fonalát felvegyék, de a többség Anglia oldalán a háboru folytatását kívánja.

A PÁPA ÉS A BÉKE ÜGYE.

Lugano, január 20. A Corriere della Sera jelenti: A Vatikán a központi hatalmaknak a semlegesekhez intézett jegyzékére nem fog válaszolni, csupán tudomásul veszi a jegyzéket. A pápához közelálló körök szerint a pápa semmi lépést sem tesz a béke érdekében, míg erre mind a két hadviselő fél fel nem kéri.

Kina pártolja a békeakciót.

Genf, január 20. Pekingből jelentik: Kina jegyzéket intézett Wilsonhoz. Rokonzását fejezte ki Wilson békeakciója iránt. Kijelenti, hogy hajlandó minden eszközzel támogatni a jövőben, hogy a nemzetek egyenjogúsága megőriztessék és a népek az erőszaktól és az igazságtalanságtól megóvassanak.